

1. नूतनीकरणीय जागतिक स्थिती अहवाल 2022 संदर्भात खालील विधानाचा विचार करा-

1) ग्रीन पॉवर फोरमद्वारे 21 व्या शतकासाठी अक्षय जागतिक स्थिती अहवाल 2022 (GSR 2022) जारी करण्यात आला आहे.

2) चीन आणि रशिया नंतर 2021 मध्ये अक्षय ऊर्जा प्रतिष्ठानांमध्ये भारत तिसऱ्या क्रमांकावर आहे

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/आहेत?

A. फक्त 1

B. फक्त 2

C. 1 आणि 2 दोन्ही

D. 1 किंवा 2 नाही

Answer ||| B

Solution |||

• नवीकरणीय ऊर्जा धोरण नेटवर्कने २१ व्या शतकासाठी रिन्युएबल ग्लोबल स्टेटस रिपोर्ट २०२२ (जीएसआर २०२२) जारी केला आहे.

• रिन्युएबल्स ग्लोबल स्टेटस रिपोर्ट 2022 नुसार, भारत सन 2021 मध्ये चीन आणि रशियानंतर तिसऱ्या क्रमांकावर आहे, तर एकूण स्थापित पवन ऊर्जा क्षमतेच्या बाबतीत चीन, अमेरिका आणि जर्मनीनंतर भारताचा जागतिक स्तरावर क्रमांक लागतो.

• रिन्युएबल्स ग्लोबल स्टेटस रिपोर्ट 2022 नुसार, भारताने नवीन सौर फोटोव्होल्टेइक क्षमता विकसित करण्यासाठी प्रशंसनीय पावले उचलली आहेत. यावर्षी भारत आशियातील नवीन सौर फोटोव्होल्टेइक क्षमतेसाठी दुसर् या क्रमांकाची सर्वात मोठी बाजारपेठ आहे आणि जगातील तिसर् या क्रमांकाची बाजारपेठ आहे.

2. आंतरराष्ट्रीय योग दिवस दरवर्षी 21 जून रोजी साजरा केला जातो, या वर्षी आंतरराष्ट्रीय योग दिन 2022 ची थीम काय आहे?

A. सर्वासाठी योग

B. आरोग्यासाठी योग

C. मानवतेसाठी योग

D. उत्तम आरोग्य हीच संपत्ती आहे

Answer ||| C

Solution |||

- आंतरराष्ट्रीय योग दिवस दरवर्षी २१ जून रोजी साजरा केला जातो.
- या वर्षीच्या आंतरराष्ट्रीय योग दिनाची थीम "मानवतेसाठी योग" आहे.
- आंतरराष्ट्रीय योग दिनाची कल्पना भारताने २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांच्या आमसभेच्या (यूएनजीए) ६९ व्या अधिवेशनाच्या उद्घाटनाच्या वेळी मांडली होती, त्याअंतर्गत डिसेंबर २०१४ मध्ये संयुक्त राष्ट्रांनी एक ठराव संमत करून २१ जून हा आंतरराष्ट्रीय योग दिन म्हणून घोषित केला होता.
- या वर्षी आंतरराष्ट्रीय योग दिन 'आझादी का अमृत महोत्सव' या वर्षात साजरा केला जात आहे, त्यामुळे देशातील 75 प्रमुख ठिकाणी योग दिनाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- आंतरराष्ट्रीय योग दिनाचे आणखी एक वैशिष्ट्य म्हणजे गार्डियन रिंग, हा रिले योग प्रवाह कार्यक्रम आहे जो एकाच वेळी परदेशात भारतीय मिशनद्वारे आयोजित आंतरराष्ट्रीय योग दिन कार्यक्रमांचे डिजिटल फीड कॅचर करतो.

3. योगाच्या विकासात आणि प्रचारात अतुलनीय योगदानासाठी पंतप्रधान पुरस्कार-2021 देण्यात आला, या वर्षीचा पुरस्कार दोन व्यक्तींना - लेह, लडाख येथील श्री भिक्खू संघसेना आणि अन्य कोणत्या व्यक्तीला देण्यात आला आहे?

- A. विश्वास मंडलिक
- B. स्वामी राजश्री मुनी
- C. अँटोनिटा रोझी
- D. मार्कस व्हिनिसियस रोजो रॉड्रिगज

Answer ||| D

Solution |||

- योगाच्या विकासात आणि प्रचारात उल्लेखनीय योगदानासाठी पंतप्रधान पुरस्कार-2021 जाहीर करण्यात आला आहे.
- 21 जून 2016 रोजी चंदीगड येथे 2-्या आंतरराष्ट्रीय योग दिनानिमित्त भारताच्या पंतप्रधानांनी स्थापन केलेला हा पुरस्कार योग क्षेत्रातील सर्वात प्रतिष्ठित सन्मानांपैकी एक आहे.

- यंदाचा हा पुरस्कार लेह, लडाख येथील श्री. भिक्खू संघसेना आणि ब्राझीलमधील साओ पाउलो येथील श्री. मार्कस विनीशियस रोजो रॉड्रिगज आणि दी डिव्हाइन लाइफ सोसायटी, ऋषिकेश, उत्तराखंड आणि ब्रिटिश व्हील ऑफ योगा, युनायटेड किंग्डम या दोन संस्थांना प्रदान करण्यात आला.
- पुरस्कार विजेत्यांना ट्रॉफी, प्रमाणपत्र आणि 25 लाख रुपयांचे रोख पारितोषिक देण्यात येणार आहे.
- यावर्षी आंतरराष्ट्रीय व्यक्ती, आंतरराष्ट्रीय संस्था, राष्ट्रीय व्यक्ती आणि राष्ट्रीय संस्था अशा चार वेगवेगळ्या श्रेणींमध्ये मिळालेल्या नामांकनांचा विचार करून विजेत्यांची निवड करण्यात आली आहे.

4. मेंदू संशोधन केंद्राचे पंतप्रधानांच्या हस्ते नुकतेच उद्घाटन कोठे करण्यात आले?

- A. टाटा इन्स्टिट्यूट ऑफ फंडामेंटल रिसर्च
- B. इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ सायन्स बेंगळुरू
- C. इंडियन इन्स्टिट्यूट ऑफ टेक्नॉलॉजी बॉम्बे
- D. ऑल इंडिया इन्स्टिट्यूट ऑफ मेडिकल सायन्सेस नवी दिल्ली

Answer ||| B

Solution |||

- मेंदू संशोधन केंद्राचे उद्घाटन पंतप्रधान श्री नरेंद्र मोदी यांच्या हस्ते करण्यात आले आणि IISc बेंगळुरू येथे बागची पार्थसारथी मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटलची पायाभरणी करण्यात आली.
- मेंदू संशोधन केंद्र हे वय-संबंधित मेंदूच्या विकारांचे निराकरण करण्यासाठी पुराव्यावर आधारित सार्वजनिक आरोग्य हस्तक्षेप प्रदान करण्यावर गंभीर संशोधन करण्यावर लक्ष केंद्रित करण्याच्या उद्देशाने एक-एक प्रकारची संशोधन सुविधा म्हणून विकसित केले गेले आहे.
- बागची पार्थसारथी मल्टीस्पेशलिटी हॉस्पिटल IISc बेंगळूरूच्या कॅम्पसमध्ये विकसित केले जाईल आणि या प्रतिष्ठित संस्थेमध्ये विज्ञान, अभियांत्रिकी आणि औषध समाकलित करण्यात मदत करण्याचा हेतू आहे.
- सेंटर फॉर ब्रेन रिसर्च हॉस्पिटलचे उद्दिष्ट देशातील क्लिनिकल संशोधनाला सर्वसमावेशक चालना देणे तसेच देशातील आरोग्य सेवा सुधारण्यास मदत करणारे नाविन्यपूर्ण उपाय शोधण्याच्या दिशेने काम करणे हा आहे.

5. नुकताच ज्योतिर्गमय उत्सव कोणी आयोजित केला होता?

- A. संगीत नाटक अकादमी
- B. नॅशनल स्कूल ऑफ ड्रामा
- C. राष्ट्रीय चित्रपट आणि ललित कला संस्था
- D. नॅशनल इन्स्टिट्यूट ऑफ फॅशन टेक्नॉलॉजी

Answer ||| A

Solution |||

- स्वातंत्र्याच्या अमृत महोत्सवाचा एक भाग म्हणून भारताच्या स्वातंत्र्याची ७५ वर्षे साजरी करण्यासाठी आणि जागतिक संगीत दिनानिमित्त देशभरातील दुर्मिळ वाद्य वादनाचे प्रतिभेचे प्रदर्शन करण्यासाठी संगीत नाटक अकादमीतर्फे ज्योतिर्गमय महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले आहे.
- ज्योतिर्गमय उत्सवात पथारी कलाकार, ट्रेन एंटरटेनर्स आणि मंदिर कलाकार देखील उपस्थित असतात.
- दुर्मिळ वाद्ये वाजवण्याचा अनुभव तसेच ते बनवण्याचे कौशल्य जपावे आणि त्या 'अज्ञात' कलाकारांना ओळखता यावे, या उद्देशाने या महोत्सवाची संकल्पना करण्यात आली आहे.
- भारतातील हरवत चाललेल्या कला पुन्हा एकदा प्रसिद्धीच्या झोतात आणण्याचा संगीत नाटक अकादमीचा हा अनोखा प्रयत्न असून जागतिक संगीत दिन साजरा झाल्यानंतरही हा अनोखा उपक्रम सुरूच राहणार आहे.
- उत्सवाच्या प्रत्येक दिवशी कारागिरांनी बनवलेल्या वाद्ये बनविण्याचे लाइव्ह प्रदर्शन देखील आयोजित केले जाईल.

6. पंतप्रधानांच्या राष्ट्रीय प्रशिक्षणार्थी मेळ्याबाबत खालील विधानाचा विचार करा-

- 1). ओडिशातील 10 जिल्ह्यांमध्ये स्किल इंडियाद्वारे पंतप्रधान राष्ट्रीय शिकाऊ मेळा आयोजित केला जातो.
- 2). पंतप्रधान राष्ट्रीय शिकाऊ मेळा अंतर्गत, उमेदवारांना मान्यताप्राप्त औद्योगिक प्रशिक्षण आंतरराष्ट्रीय (ITI) प्रमाणपत्र प्रदान केले जाईल.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/आहेत?

- A. फक्त 1
- B. फक्त 2
- C. 1 आणि 2 दोन्ही

D. 1 किंवा 2 नाही

Answer ||| A

Solution |||

- स्किल इंडिया द्वारे ओडिशातील 10 जिल्ह्यांमध्ये पंतप्रधान राष्ट्रीय शिकाऊ मेळा आयोजित केला जातो.
- 36 हून अधिक क्षेत्रे आणि 500 हून अधिक व्यापार आणि 100 हून अधिक कंपन्यांनी पंतप्रधानांच्या राष्ट्रीय प्रशिक्षणार्थी मेळ्याअंतर्गत रोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून देण्यासाठी मेळ्यात भाग घेतला.
- या कार्यक्रमाचा मुख्य उद्देश नियोक्त्यांना या लक्षित जिल्ह्यांमधून प्रशिक्षणार्थी नियुक्त करण्यासाठी प्रोत्साहित करणे आणि मजबूत कौशल्य प्रशिक्षणाद्वारे त्यांची क्षमता वाढवताना योग्य नोकरीच्या भूमिका ओळखण्यात मदत करणे हा आहे.
- पंतप्रधानांच्या राष्ट्रीय शिकाऊ मेळा अंतर्गत, उमेदवारांना राष्ट्रीय व्यावसायिक शिक्षण आणि प्रशिक्षण परिषद (NCVET) द्वारे मान्यताप्राप्त प्रमाणपत्र प्रदान केले जाईल, जे त्यांना त्यांच्या संबंधित डोमेनमध्ये उद्योजक बनण्याची संधी देऊन, वाढीव रोजगारक्षमता सुनिश्चित करेल.
- पंतप्रधानांच्या राष्ट्रीय अप्रेंटिसशिप मेळ्यांमध्ये सहभागी होणाऱ्या संस्थांना संभाव्य प्रशिक्षणार्थींना आणि उमेदवारांना एका सामायिक व्यासपीठावर भेटण्याची संधी उपलब्ध करून देण्यात आली होती, तसेच लघुउद्योग, ज्यामध्ये किमान चार कर्मचारी आहेत, या कार्यक्रमात शिकाऊ उमेदवारांना नियुक्त करण्याची संधी देण्यात आली होती.

7. संयुक्त राष्ट्रात भारताचे पुढील राजदूत आणि स्थायी प्रतिनिधी म्हणून कोणाची नियुक्ती करण्यात आली आहे?

- A. विनय मोहन क्रात्रा
- B. प्रदीप कुमार रावत
- C. रुचिरा कंबोज
- D. निरुपमा मेनन राव

Answer ||| C

Solution |||

- वरिष्ठ मुत्सद्दी (Diplomat) रुचिरा कंबोज यांची संयुक्त राष्ट्रात भारताची पुढील राजदूत आणि स्थायी प्रतिनिधी म्हणून नियुक्ती करण्यात आली आहे.

- रुचिरा कंबोज या भारतीय परराष्ट्र सेवेच्या 1987 च्या बॅचच्या अधिकारी आहेत आणि सध्या त्या भूतानमध्ये भारताच्या राजदूत म्हणून कार्यरत आहेत, रुचिरा या भूतानमधील भारताच्या पहिल्या महिला राजदूत आहेत.
- भूतानमधील राजदूत म्हणून नियुक्तीपूर्वी, रुचिरा कंबोज यांनी दक्षिण आफ्रिकेत भारताचे उच्चायुक्त आणि युनेस्कोमध्ये भारताचे राजदूत किंवा स्थायी प्रतिनिधी म्हणून काम केले आहे.
- ती टीएस तिरुमूर्ती यांच्यानंतर UN मध्ये भारतीय राजदूत म्हणून काम पाहतील.

8. गृह मंत्रालयाने राष्ट्रीय गुप्तचर ग्रीड कोणत्या सुरक्षा दलाकडे हस्तांतरित केले आहे?

- A. केंद्रीय औद्योगिक सुरक्षा दल
- B. सीमा सुरक्षा दल
- C. केंद्रीय राखीव पोलीस दल
- D. सशस्त्र सीमा बाल

Answer ||| B

Solution |||

- नॅशनल इंटेलिजन्स ग्रिडच्या मुख्य कार्यकारी अधिकार्याचा कार्यकाळ गृह मंत्रालयाने कमी केला आहे आणि राष्ट्रीय गुप्तचर ग्रिड सीमा सुरक्षा दलाकडे हस्तांतरित करण्यात आली आहे.
- या वर्षी, श्री आशिष गुप्ता यांची NATGRID चे CEO म्हणून नियुक्ती करण्यात आली, आशिष गुप्ता हे 198 वर्षांचे आहेत.
- NATGRID हा एक ऑनलाइन डेटाबेस आहे जो दूरसंचार, कर रेकॉर्ड, बँका, इमिग्रेशन इत्यादी क्षेत्रातील 20 हून अधिक संस्थांकडून माहिती एकत्रित करतो.
- नॅशनल इंटेलिजन्स ग्रिड (NetGrid) प्रकल्प 26/11 च्या मुंबई दहशतवादी हल्ल्यानंतर 2009 मध्ये सुरू करण्यात आला.
- नॅशनल इंटेलिजन्स ग्रिडचा उद्देश आयबी, RAW आणि इतर यांसारख्या केंद्रीय एजन्सीजकडे असलेल्या डेटावर दहशतवादविरोधी तपासासाठी सुरक्षित व्यासपीठावर प्रवेश प्रदान करणे आहे.

9. वन नेशन वन रेशन कार्ड (ONORC) लागू करण्यासाठी आसाम राज्य खालीलपैकी कोणते राज्य/केंद्रशासित प्रदेश बनले आहे?

A. 30 वा

B. 33 वा

C. 36 वा

D. 35 वा

Answer ||| C

Solution |||

- वन नेशन वन रेशन कार्ड (ONORC) लागू करणारे आसाम हे देशातील 36 वे राज्य बनले आहे.
- एक राष्ट्र एक रेशन कार्ड योजना सर्व 36 राज्ये आणि केंद्रशासित प्रदेशांमध्ये यशस्वीरित्या लागू करण्यात आली आहे, ज्यामुळे देशभरात अन्न सुरक्षा लागू करण्यात आली आहे.
- वन नेशन वन रेशन कार्ड (ONORC) योजना भारत सरकारने 2019 मध्ये अन्न सुरक्षेच्या समस्येचा सामना करण्याच्या उद्देशाने सुरू केली होती.
- वन नेशन वन रेशन कार्ड योजनेअंतर्गत, लाभार्थी त्याचे रेशनकार्ड कोठेही नोंदणी न करता स्वतंत्र ठेवून देशात कुठेही अन्नधान्याचा कोटा मिळवू शकतो.
- वन नेशन वन रेशन कार्ड योजनेअंतर्गत आणखी एक पैलू म्हणजे 'मेरा राशन' मोबाईल ॲप्लिकेशन जे वन नेशन वन रेशन कार्ड योजनेचा जास्तीत जास्त लाभ मिळवण्यासाठी सुरू करण्यात आले आहे, सध्या हे ॲप्लिकेशन १३ भाषांमध्ये उपलब्ध आहे.

10. जेंडर रिस्पॉन्सिव्ह गव्हर्नन्सबाबत खालील विधानाचा विचार करा-

1) राष्ट्रीय महिला आयोगाने (NCW) "जेंडर रिस्पॉन्सिव्ह गव्हर्नन्स" कार्यशाळा आयोजित केली आहे.

2) राष्ट्रीय महिला आयोगाने (NCW) 'शी इज अ चेंजमेकर' कार्यक्रम सुरू केला.

वरीलपैकी कोणते विधान बरोबर आहे/आहेत?

A. फक्त 1

B. फक्त 2

C. 1 आणि 2 दोन्ही

D. 1 किंवा 2 नाही

Answer ||| C

Solution |||

राष्ट्रीय महिला आयोग (NCW) द्वारे "'She is a Changemaker' project" या संपूर्ण भारतातील क्षमता-निर्माण कार्यक्रमांतर्गत "जेंडर रिस्पॉन्सिव्ह गव्हर्नन्स" कार्यशाळा आयोजित केली आहे.

- 'She is a Changemaker' project' प्रकल्पांतर्गत, महिला प्रतिनिधींसाठी क्षमता-निर्मिती कार्यक्रम आयोजित क्षेत्रवार प्रशिक्षण संस्थांच्या सहकार्याने आयोजित केले आहेत, ज्याचा उद्देश त्यांची निर्णय क्षमता, संवाद कौशल्य, प्रभावी व्यवस्थापन इ. सुधारणे आहे.
- या प्रकल्पांतर्गत, आयोगाने आतापर्यंत आठ राज्यांमध्ये 49 प्रशिक्षण बॅच आयोजित केल्या आहेत, ज्या अंतर्गत पंचायती राज संस्था/शहरी स्थानिक स्वराज्य संस्थांच्या सुमारे 1700 महिला प्रतिनिधींना आतापर्यंत प्रशिक्षण देण्यात आले आहे.

byjusexamprep.com